

nutí po stránce právní neobstojí. Odpadá-li tento důvod, netřeba se zabývatí námitkami stížnosti vytýkajícími této části naříkaného rozhodnutí vadnost.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 8. ledna 1929, č. 35317/28.)

K § 1, odst. 1, zák. č. 268/1919 Sb. z. a n. — Pracovní poměr slabomyslného. — Ministerstvo sociální péče naříkaným rozhodnutím vyhovělo odvolání Josefa Kurimského, zrušilo výměr okresního úřadu a osvobodilo odvolatele od povinnosti zaplatiti nemocenské pojistné příspěvky za Ignáce Serkese za dobu od 1. ledna 1920 do konce prosince 1925 z těchto důvodů: „Podle lékařského vysvědčení, předloženého okresním úřadem, slabomyslnost Ignáce Serkese jest toho stupně, že nedovede ani peníze si spočítati. Slabomyslná osoba, která je nezpůsobilá samostatně spravovati svůj majetek, není podle práva na Slovensku platného způsobilá k tomu, aby mohla pravoplatně projevití svou vůli. Z toho jest pak zřejmo, že není možno, aby mezi Ig. S. a J. K. vznikl a trval poměr pracovní nebo služební, neboť tento vzniká, když někdo na určitou dobu zaváže se konati služby nebo práce osobě jiné. Ig. S. však, jak shora uvedeno, pravoplatně projevití svou vůli schopen nebyl. O stížnosti, kterou na toto rozhodnutí podala okresní nemocenská pojišťovna v Humenném, uvážil nejvyšší správní soud toto: Podle § 1 zákona ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n., jehož platnost byla rozšířena na území Slovenska vládním nařízením č. 516/1919, podléhá pojištění pro případ nemoci, kdo koná práce nebo služby na základě poměru pracovního, služebního neb učňovského, a nekoná jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Norma tato nepodává sama definici poměru pracovního (služebního), nutno proto, ježto tu jde nepochybně o poměr práva soukromého, sáhnutí k ustanovením soukromoprávním o smlouvě služební, jež podle § 1 zákona ze dne 13. července 1922, č. 244 Sb. z. a n., vzniká, zaváže-li se někdo na nějaký čas konati jinému služby. S těchto hledisek dlužno posouditi skutková zjištění žalovaného úřadu a z nich čerpaný právní názor úřadu. Úřad zjistil na podkladě lékařského dobrozdání, že Ig. S. byl slabomyslný v tom stupni, že nemohl platně projevití svou vůli. Z tohoto zjištění pak dovedl, že pro nedostatek platného projevu vůle se strany Ignáce Serkese nevznikl mezi ním a Josefem Kurimským pracovní nebo služební poměr, jenž jest nutným předpokladem pojistné povinnosti podle cit. § 1 nemocenského zákona. Stížnost nepopírá správnost shora uvedeného zjištění žalovaného úřadu, dovozuje pouze, že pro posouzení pojistné povinnosti rozhoduje jedině okolnost, že zaměstnanec pracovní sílu zaměstnavateli dává k dispozici a tento s ní skutečně disponuje. Pokud by v námitce této bylo lze spatřovati projev právního názoru, že k založení pracovního poměru není zapotřebí schopnosti platného projevu vůle na straně zaměstnancově, nelze názoru tomu přisvědčiti. Podle shora citovaného § 1 nezakládá pojistnou povinnost konání prací nebo služeb samo o sobě, nýbrž jest vždy třeba, aby byly konány na základě poměru pracovního (služebního), t. j. dle hořejších úvah, aby bylo konání prací (služeb) výronem smlouvy služební. Aby došlo ke smlouvě jakékoli, tedy i ke smlouvě služební, třeba projevu souhlasné vůle stran, jenž ovšem se může státi i mlčky na příklad tím, že zaměstnanec s vědomím zaměstnavatele pro něho práce koná a podřizuje se jeho disposiční moci, v každém případě jest však nezbytným požadavkem platné smlouvy, aby obě strany smluvní byly schopny platného projevu vůle. Osoba, jež platného projevu vůle není schopna, nemůže sama uzavíratí smlouvy, a to ani výslovně ani skutky konkludentními. Jen její zákonný zástupce (opatrovník) může jejím jménem podstupovati závazky smluvní. Ježto úřad, jak shora uvedeno, bez námitek protistrany zjistil, že Ignác Serkes není schopen platného projevu vůle, nutno uznati za správný i úsudek

úřadu, že mezi Ig. S. a J. K. nebyl založen platný pracovní poměr. Pak ovšem není nezákonným, když úřad popřel existenci sporného pojistného poměru.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 4. června 1929, č. 11.131/29.)

K § 2, odst. 1, zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. — Vedlejším zaměstnáním je to, které v porovnání s jinou činností (scil. samostatnou) nebo s životním postavením té které osoby s hlediska hospodářského a sociálního je povahy podřadné. Hlavním zaměstnáním může být i zaměstnání kratší dobu denní trvající. — Okresní nemocenská pojišťovna v Brně výměrem ze dne 15. října 1926 vyslovila, že posluhovačky (ve výměru jmenovitě uvedené) v zaměstnání u firmy „Brno-Královopolské strojírně v Králově Poli“ podléhají pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří. Ke stížnosti jmenované firmy zrušila městská rada zemského hlavního města Brna jako politický úřad I. stolice rozhodnutím ze dne 25. června 1927, č. 71324-VII, výměr pojišťovny a vyslovila, že jmenované posluhovačky nepodléhají pojistné povinnosti ve smyslu § 2, odst. 1, zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n. V důvodech se praví: „Provedeným šetřením bylo prokázáno, že uvedené posluhovačky zaměstnány jsou pouze poměrně krátkou dobu denní u stěžující si firmy a zbylou část dne, která zaujímá poměrně největší část zbylé pracovní doby, zaměstnány jsou vedením vlastní domácnosti (rozhodnutí nejvyššího správního soudu z 30. června 1924, č. 7344). Z důvodu toho jest pokládati zaměstnání uvedených posluhovaček u fy Brno-Královopolská strojírna v Král. Poli za zaměstnání vedlejší a tudíž za pojištění nepovinné ve smyslu § 2, odst. 1, zák. č. 221/24.“ Zemská správa politická v Brně naříkaným rozhodnutím nevyhověla odvolání okresní nemocenské pojišťovny v Brně a potvrdila rozhodnutí I. stolice z jeho důvodů, podotknuvši k vývodům odvolání, že protokolárním výsledkem posluhovaček, o něž jde, bylo zjištěno, že práce v Královopolské strojírně zabraly jim jen kratší dobu pracovní, takže po větší část denní pracovní doby zaměstnávaly se ve svých vlastních domácnostech, a jest proto zaměstnání jejich v Královopolské strojírně pokládati za vedlejší zaměstnání, nepodléhající pojištění dle zákona 221/1924. Práce těchto posluhovaček v Královopolské strojírně nepřestávají býti vedlejším zaměstnáním proto, že jejich hlavní zaměstnání není spojeno s příjmy. Proti tomuto rozhodnutí směřuje stížnost. O stížnosti uvážil nejvyšší správní soud toto: Jde o to, zdali shora uvedené ženy ve svém zaměstnání u firmy Brno-Královopolské strojírně podléhají pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří podle § 2, odst. 1, zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., dle něhož jest pojištěním povinen, kdo v Československé republice vykonává práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního neb učňovského a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Žalovaný úřad popřel pojistnou povinnost jmenovaných posluhovaček, uznávajících jejich zaměstnání u řečené firmy zaměstnáním vedlejším, vylučujícím je z pojistné povinnosti, při čemž pokládal za rozhodující pojmové znaky vedlejšího zaměstnání, že práce ve strojírně zabraly jim jen kratší dobu pracovní, takže po větší část denní pracovní doby se zaměstnávaly ve svých domácnostech, a zdůraznil ještě, že jest bez významu, nebylo-li toto hlavní zaměstnání spojeno s příjmy. Stížnost vytýká žalovanému úřadu právně, že vychází z nesprávné definice vedlejšího zaměstnání a že následkem toho opomenul vyšetřiti okolnosti pro vyřešení sporu rozhodné. Citovaný zákon č. 221/1924 neprovedl zásadních změn v okruhu osob povinně pojištěných, jak byl dosud vymezen v § 1 zákona ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n. A stejně jako zákon č. 268/1919 nedefinuje ani zákon č. 221/1924 v § 2, odst. 1, pojem zaměstnání vedlejšího. Je proto na snadě, že nemínil ani ničeho měniti na výkladu, který se tomuto